

Monumentnummer*: 512198

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 februari 2000
Kadaster deel/nr 82908/56

*Woonplaats** Ouderkerk aan den IJssel
*Gemeente** Krimpenerwaard
*Provincie** Zuid-Holland

Locatiennaam Ouderkerk aan den IJssel
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Ouderkerk aan den IJssel
*Sectie** C
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 2326

Omschrijving**

Inleiding

In 1885 gaf de heer Capelle van Hogendijk de opdracht tot de bouw van een tegen de dijk aangebouwd WOONHUIS met het karakter van een herenhuisachtig dijkhuis, die als directeurswoning behoorde bij de tegenovergelegen steenfabriek "De Molenplaats". Het huis is gebouwd in een Eclectische stijl met en ligt buitendijks aan de dijk van de IJssel, even buiten het dorpscentrum van Ouderkerk aan de IJssel. De vrij diepe achtertuin kent een bescheiden landschappelijke aanleg met enkele monumentale loofbomen, waarin onder meer twee, vermoedelijk 17de-eeuwse tuinbeelden staan. In 1939 liet de toenmalige bewoner, A.T. van der Leeden, aan de zuidzijde van het huis een garage bouwen, die qua vormgeving overeenkomt met de bouwstijl van de woning. De steenfabriek is na het rechtekken van een bocht in de IJssel opgeheven. De voormalige directeurswoning is één van de weinige herinneringen aan deze, langs de IJssel vroeger veel voorkomende tak van industrie.

N.B. In 1970 onderging de woning een verbouwing, waarbij aan de achterzijde een éénlaags kantoorgedeelte werd aangebouwd en een deel van het interieur ter plaatse van het souterrain gemoderniseerd werd. De aanbouw aan de achterzijde van het pand is derhalve voor bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Tegen de dijk aangebouwd dijkhuis op rechthoekige plattegrond, bestaande uit twee bouwlagen met kelder en onderverdieping, is opgetrokken vanaf een hardstenen plint in gepleisterde baksteen met schijnvoegen. Het zadeldak is gedekt met gesmoorde geglazuurde kruispannen, heeft op de nokken kleine pironnen en aan de voorzijde twee schoorstenen. De schuiframen zijn vereenvoudigd en in de voorgevel zijn de bovenlichten gevuld met glas-in-lood. De monumentale voorgevel (west) is een symmetrisch opgezette lijstgevel van vijf traveeën, die wordt beëindigd door een hoofdgestel met een gesloten attiek en heeft een centraal geplaatste licht risalerende entreepartij, bestaande uit een dubbele paneeldeur onder een bovenlicht met een geïntegreerde lantaarn. Boven de entree rust een balkon op consoles, toegankelijk via dubbele balkondeuren met bovenlicht. Het balkon heeft een houten balustrade met gedraaide balusters en op de hoeken vaasvormige ornamenten. Ter plaatse van het balkon heeft het hoofdgestel een decoratief uitgevoerd fries. Aan weerszijden van de entreepartij zijn op de begane grond en de verdieping twee vensters geplaatst. De gevel is voorzien van gebandeerde lisenen op de hoeken van de gevel en aan weerszijden van het entreerisaliel, eindigend met dubbele consoles onder de dakrand. De voorgevel wordt horizontaal geleed door waterlijsten en een cordonlijst. Centraal boven de voorgevel een dakkapel omgeven door een houten hoofdgestel met wangen en driehoekig fronton met bolmotief.

Achter- en zijgevels zijn in vergelijking met de voorgevel vrij sober uitgevoerd. De drielaags achtergevel bestaat links uit de moderne éénlaags uitbouw en rechts uit een uitbouw met een verdieping. In deze gevel bevindt zich een deur onder een bovenlicht en zijn ter plaatse van de drie bouwlagen vensters onder deels met glas-in-lood gevulde bovenlichten geplaatst. Centraal boven de gevel bevindt zich een eenvoudige dakkapel. De linker zijgevel (noord) heeft ter hoogte van de tweede en derde bouwlaag traplichten. Verder zijn in deze gevel vensters van diverse formaten geplaatst. De rechter zijgevel (zuid) gaat deels schuil achter een aanbouw. Verder zijn in deze gevel op de begane grond twee vensters met glas-in-lood bovenlichten geplaatst en op de eerste en tweede verdieping één venster. De aanbouw heeft gevels van gepleisterde baksteen met schijnvoegen onder een zadeldak met gesmoorde geglazuurde kruispannen. In de voorzijde van de aanbouw is een garagedeur geplaatst.

Inwendig heeft het pand grotendeels de oorspronkelijke plattegrondindeling en detaillering behouden met onder meer paneeldeuren. De in de middenas gelegen hal heeft een tochtportaal, afgesloten door een tochtdeur met geëts glas. Halverwege bevindt zich aan de linkerzijde het dwarsgeplaatste trappenhuis met tussenbordes, voorzien van een gesneden trappaal, bewerkte balusters en een marmeren fonteintje. Het trappenhuis is toegankelijk via een dubbele deur onder een korfboogvormig bovenlicht binnen een houten omlijsting. De representatieve vertrekken zijn rijkelijk gedecoreerd met stucplafonds met koeflijsten en marmeren schouwen. In kelder bevindt zich een kluis en een keldervertrek met troggewelfjes.

Waardering

Woonhuis uit 1885 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als karakteristiek voorbeeld van een voormalige directeurswoning bij een steenfabriek dat een reminiscentie is aan de vroeger veel voorkomende steenindustrie langs de IJssel, die voor dit gebied een belangrijke sociaal-economische functie had en een nationale uitstraling. Tevens typologisch van belang als fors dijkhuis met onderverdieping, dat de allure heeft van een herenhuis, gebouwd in een Eclectische stijl met Neoclassicistische elementen, vooral herkenbaar in de rijk uitgevoerde voorgevel. Het pand is wat betreft ex- en interieur vrij gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Als dijkhuis is het, mede door het formaat, stedenbouwkundig en landschappelijk van belang door de zeer beeldbepalend situering aan de IJsseldijk.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

DirektEURSwoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument